

Loof de HEERE, mijn ziel! Psalm 103:19–22

Rev Dr Jos M. Strengtholt
Arnhem-Nijmegen 2019

In de komende weken, hopelijk maanden, hoop ik mij in mijn preken te richten op de Psalm die wij hebben gelezen tijdens onze Bijbellezingen.

De Psalmen waren het gebedenboek van Israël, en ze zijn ook altijd het gebedenboek van de kerk geweest.

Zij waren ook het gebedsboek van Jezus; Hij kende de Psalmen zeer goed. Wij weten dit omdat Hij er vaak uit citeerde.

Mijn hoop is dat deze focus op de Psalmen ons – u en mij – zal helpen om beter te bidden.

Bidden is iets wat wij moeten leren. De discipelen kwamen tot Jezus en vroegen Hem: “Heere, leer ons bidden”, en Jezus onderwijs hun toen hoe dat moest.

1. Wij zijn gemaakt om de HEERE te loven

Vanmorgen hebben wij een klein gedeelte van Psalm 103 gelezen; u zou thuis de hele Psalm moeten lezen. Het is een prachtig loflied tot God.

Het spreekt over God, Die Zijn volk Israël verlost door hen uit de slavernij in Egypte te leiden. En hoe Hij hun zonden had vergeven. En hoe Zijn liefdevolle zorg de grondslag was van al Gods handelen met Zijn volk:

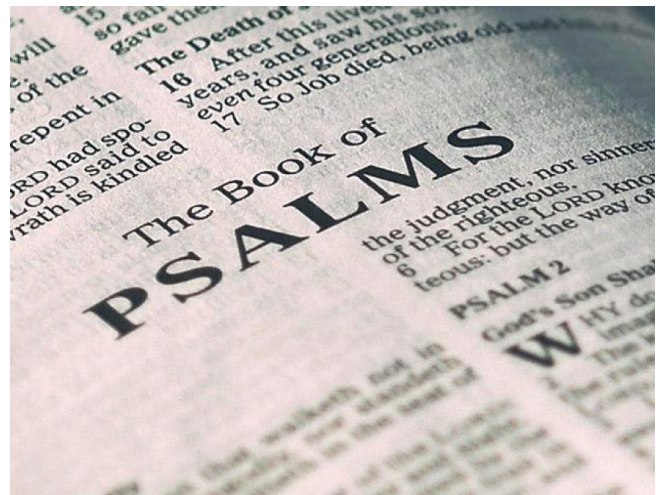
“Zoals een vader zich ontfermt over zijn kinderen, zo ontfermt de HEERE Zich over wie Hem vrezen.”(Psalm 103:13, HSV)

De Psalm eindigt vervolgens met de verzen 19–22; die hebben wij vandaag gelezen. God is almachtig. Zijn troon is in de hemelen en Zijn Koninkrijk heerst over alles. Over deze hele wereld. Over ons allen.

David zingt dat de troon van God gevestigd is in de hemelen. Hij is onwankelbaar. Vast. Heel anders dan onze vaak nogal instabiele regeringen.

Charles Haddon Spurgeon, een baptistenprediker in Londen in de 19e eeuw, heeft ons een groot commentaar op de Psalmen nagelaten. Deze “Prins der predikers”, zoals hij genoemd werd, schreef hierover, over deze onwankelbare troon van God:

Onder Zijn regering is er geen onrust, geen wanorde, [...] geen heen en weer rennen om oplossingen te vinden, geen verrassingen die tegemoet gezien moeten worden of onverwachte rampen die afgewend moeten worden; alles is voorbereid en vastgelegd, want Hijzelf heeft het voorbereid en vastgelegd.

Zijn ongeëvenaarde soevereiniteit is het onderpand van onze veiligheid, de pijler waarop ons vertrouwen veilig kan rusten.

Hij regeert nu overal, Hij heeft dat altijd gedaan, en Hij zal dat altijd doen. Voor ons kan de wereld verscheurd lijken door wanorde, maar Hij brengt orde uit verwarring. Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren. [...]

Wie dit ziet, kan niet anders dan de HEERE loven met heel zijn ziel.

Hij is Israëls Vader en Koning. Hoe moet Israël daarop reageren? Wat is het juiste antwoord op Zijn gezag en liefde?

Vier keer in de paar verzen die wij hebben gelezen, zagen wij het gebod: Loof de HEERE. Loof de HEERE. Loof de HEERE. Loof de HEERE.

Wij hebben het begin van de Psalm niet gelezen; hadden wij dat gedaan, dan zou u drie oproepen hebben gehoord om Gods Naam, Zijn Wezen, Wie Hij is, te loven:

**“Loof de HEERE, mijn ziel, en al wat in mij is, Loof Zijn heilige Naam!
Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet niet één van Zijn weldaden.”** (Psalm 103:1–2, HSV)

Deze Psalm is dus een zevenvoudige oproep om te loven, om de Naam van God te prijzen, onze Koning en onze Vader.

De engelen wordt gezegd dat zij God moeten prijzen, Zijn machtige helden, Zijn legermachten, Zijn dienaren. Allen moeten God loven.

Engelen, machtige helden, legermachten, dienaren — dit zijn woorden die lijken te wijzen op verschillende soorten wezens die de hemelen bevolken.

De apostel Paulus spreekt ook over engelen, en over overheden en machten, in zijn brieven aan de gemeenten in Efeze en Kolosse en elders.

In de tijd van Jezus gingen sommige Joden zelfs zo ver dat zij de rangorde van deze wezens gedetailleerd beschreven, en sommigen aanbaden deze geestelijke machten zelfs.

Dit werd door de vroege kerk volledig verworpen. Wij aanbidden hen niet, wij schenken hun niet te veel aandacht. Maar de kerk heeft altijd, samen met Israël, geloofd dat zij bestaan.

De geestelijke wereld die God om ons heen heeft geschapen, is dichtbevolkt met geestelijke wezens.

Nadat deze geestelijke wezens zijn opgeroepen om God te loven, wordt ook heel de schepping op aarde door David opgeroepen om de HEERE te loven.

Loof de HEERE, al Zijn werken. Bomen, rotsen, vogels in de lucht, paarden, alle dingen die door God geschapen zijn, loof God.

En tenslotte keert de dichter naar binnen, in zichzelf, waar hij ook begon aan het begin van de Psalm:

Loof de HEERE, mijn ziel.

Ik, David, ik moet de Naam van God prijzen. Wij mensen, wij allen, moeten God prijzen. Wij zijn daarvoor gemaakt.

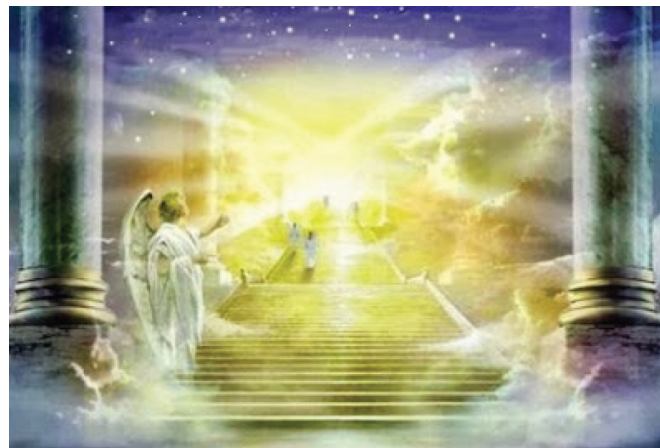
Israël was door God gevormd om de stem van de natuur te zijn, om priesters te zijn in de tempel van de schepping, om voorzangers te zijn in de eredienst van het universum. God heeft Zijn volk gekozen om de HEERE te loven namens heel de schepping.

2. Jezus Die God looft

Onze Heere Jezus Christus citeerde vaak uit de Psalmen. Hij kende ze goed; Hij was vaak in de tempel om God te aanbidden, en een belangrijk onderdeel van de tempeldienst was het zingen van de psalmen. Zij waren het liturgische gebedenboek van Israël.

Hoe zou Jezus Psalm 103 hebben begrepen?

Hij was er volkomen aan gewend om de Naam van God, Zijn Vader, te loven op een wijze die wij niet eens beginnen te begrijpen.

Hij was aanwezig bij de troon van God van eeuwigheid af. En Hij verheugde Zich — bij de schepping, toen Hij samen met God Zijn Vader alle dingen schiep.

Wanneer Jezus Psalm 103 bad, wist Hij waarover Hij sprak.

In de brief aan de Hebreeënen lezen wij:

“Hij, Die de afstraling van Gods heerlijkheid is en de afdruk van Zijn zelfstandigheid, en Die alle dingen draagt door Zijn krachtig woord...” (Hebreeënen 1:3, HSV)

Dit is onze Heere Jezus Christus, veel machtiger dan alle engelen. Hij heeft de engelen geschapen; Hij is Degene Die de wereld draagt door Zijn kracht.

Wanneer Jezus dus op aarde Psalm 103 las, of zong, of bad, zei Hij tegen de engelen die Hij geschapen had dat zij God moesten aanbidden. Hij zei tegen alle geestelijke wezens die God gehoorzamen, dat zij de Naam van God moesten loven.

Voor ons klinkt het misschien wat vreemd dat David de engelen zou zeggen dat zij God moeten aanbidden. Of dat wij dat zouden doen. Wie zijn wij immers? Maar voor Jezus waren de woorden van deze Psalm veel vanzelfsprekender. Laat mij zijn woorden parafraseren:

“Jullie engelen, loof Mijn Vader. En jullie machtige helden, vergeet niet waarom Ik jullie gemaakt heb! Gehoorzaam en loof! En jullie dienaren van God, doe waarvoor jullie bestaan! Buig neer. Loof Zijn Naam. Aanbid de Almachtige, Mijn Vader, de Koning van het heelal!”

“Mijn Vader”, kon Jezus zeggen. “Ik behoort U toe.”

God de Vader heeft Jezus niet geschapen. Er is nooit een moment in de eeuwigheid geweest dat er geen Zoon was.

Vader, Zoon en Heilige Geest bestaan samen in een wonderlijke eenheid, en zij hebben altijd binnen Zichzelf, binnen de gemeenschap van de ene God, met elkaar gecommuniceerd — en hun taal van communicatie was liefde, en vrede, en vreugde.

Dat is eigenlijk de hoogste, en een zeer unieke, vorm van gebed, wanneer Vader, Zoon en Heilige Geest elkaar voortdurend met eerbied behandelen — liefdevol, vol aanbidding.

Daarom kon Jezus, de Zoon van God, ook zonder enige terughoudendheid tot Zijn eigen ziel zeggen:

“Loof de HEERE, mijn ziel!”

Voor Hem was dat de meest natuurlijke zaak. Beter dan wie ook kende Hij de grootheid van God, Zijn Vader.

Natuurlijk loofde Hij de Naam van God. Zijn God, Zijn Vader. Degene bij Wie Hij hoorde.

Geen wonder dat Jezus veel bad. Hij zocht momenten van afzondering om bij Zijn Vader in de hemel te zijn. Dat was de meest natuurlijke plaats voor Hem om te zijn. Zelfs als jongen.

Eens was Hij zoek, en waar werd Hij gevonden? De twaalfjarige Jezus was in de tempel in Jeruzalem:

“Wist u niet dat Ik moet zijn in de dingen van Mijn Vader?” (Lukas 2:49, HSV)

3. De Psalm, Jezus en wij

Voor een korte tijd, voor de zaligheid van de mensheid, om God bekend te maken aan de mensheid, had Jezus die verheven hemelse troon verlaten, maar Hij was niet vergeten Wie Hij was, en Wie Zijn Vader was.

Hij was God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God. Voor ons en voor onze zaligheid is Hij uit de hemel neergedaald en mens geworden.

De Psalm zegt:

“Loof de HEERE, al Zijn werken, op alle plaatsen van Zijn heerschappij.” (Psalm 103:22, HSV)

Jezus was naar onze wereld gekomen om de werken van God, inclusief ons, Zijn maaksel, terug te brengen in een liefdevolle relatie met God.

Zodat wij Hem zouden loven, waar wij ook zijn. Zodat de omgang met God voor ons weer de meest natuurlijke zaak zou zijn, zoals het dat was in het paradijs, voor Adam en Eva.

Wij kunnen God alleen werkelijk loven, Hem prijzen, door verbonden te zijn met Jezus Christus, de enige ware en volmaakte Lofprijzer van God.

Deel hebben aan Jezus Christus, door het geloof, maakt ons kinderen van God — een volk dat geniet van Gods liefde, en vergeving, en zorg.

En de eerste stap in onze relatie met God is lofprijzing. Het loven van God. Het zegenen van God.

Het is het besef dat God groot is, en wij klein. Dat Hij heilig is, en wij zondaars. Dat Hij almachtig is, en wij niet.

Hij is de Koning. En wij zijn Zijn onderdanen, Zijn dienaren. Dat Hij onze Vader is — en wij Zijn kinderen.

De belangrijkste reden waarom Jezus tot ons kwam, was om ons in een relatie met God te brengen, en om ons te leren hoe wij in die relatie met God moeten leven. Hij kwam, kortom, om ons te leren bidden.

Toen Zijn discipelen vroegen: “Heere, leer ons bidden”, leerde Hij hun wat wij nu het ‘Onze Vader’ noemen.

Wat bidden wij in het Onze Vader?

Wij spreken God aan als onze Vader in de hemel, en het eerste wat wij doen is bidden dat Gods Naam geheiligd wordt. Heiligen betekent: als heilig behandelen.

Dat is wat wij doen wanneer wij God loven en prijzen.

Wij erkennen in het Onze Vader dat God alle macht heeft, dat van Hem het Koninkrijk is, en de kracht en de heerlijkheid.

En in het Onze Vader bidden wij dat, zoals Gods wil gedaan wordt in de hemel — door de engelen, de geestelijke machten — zo ook Gods wil gedaan wordt op aarde. Onder ons. Door ons.

Het klinkt bijna alsof Jezus ons leert om Psalm 103 te bidden!

Conclusie

Psalm 103 begint en eindigt met de oproep om God te loven, om Hem te prijzen. Zoals ons leven een lof tot God behoort te zijn, van begin tot eind.

Zoals onze gebeden behoren te beginnen en te eindigen met lofprijzing.

Natuurlijk bidden wij voor dit en dat, voor wat wij nodig hebben, voor wat anderen nodig hebben, maar dat zou eigenlijk als een sandwich ingesloten moeten zijn tussen lofprijzing tot God en lofprijzing tot God.

Zoals het Onze Vader begint met het heiligen van Gods Naam, en eindigt met de erkenning:

“Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.”
(Mattheüs 6:13, HSV)

De Psalmen, en Jezus, leren ons dat de lofprijzing van God altijd op de eerste plaats moet komen. Het “geef mij, geef mij” in onze gebeden hoort ingesloten te zijn tussen: “Heere, ik loof U”, en: “Heere, ik prijs U.”

In de kerk prijzen wij God veel in onze liturgie. En laten wij er in ons persoonlijk leven een punt van maken om hieraan te denken wanneer wij bidden. Eerst lof aan God, dan mijn noden, uw noden, de noden van de wereld, en tenslotte weer lof aan God.

Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid.

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.